

Xavier Villalba, *El orden de las palabras en contraste*, Madrid, Arco/Libros, 2019, 89 p., ISBN: 978-84-7635-994-5.

Quan diem que llegir i escriure és prendre decisions a un ritme vertiginós, sovint pensem només en el contingut del text i en «aspectes estilístics». Això no obstant, escriptors de tota mena diàriament també han de resoldre a contrarellotge els reptes que planteja l'ordre de les paraules: ¿És una *resposta valenta* o bé una *valenta resposta*? ¿Cal dir que *el pont va ser construït per l'ajuntament* o bé que *el pont el va construir l'ajuntament*?

El orden de las palabras en contraste és una eina idònia per iniciar-nos en l'estudi del significat i les possibilitats de l'ordre de mots en castellà, sempre a partir de la comparació de les seves estructures amb les de llengües romàniques (entre les quals el català), germàniques, eslaves, semítiques i d'Àsia, entre d'altres.

De manera conseqüent amb el tema de l'obra, l'autor posa cura en l'ordenació dels capítols, que destaca per la seva intenció didàctica. El text arrenca amb una descripció de l'ordre bàsic i del rol de les funcions sintàctiques i certes categories gramaticals en l'ordre de paraules del castellà. En aquest primer capítol hi trobem aspectes sintàctics i semàntics que perfilen l'objecte d'estudi, alhora que capten l'interès del lector. Inclou distincions entre llengües i observacions de tipus aplicat com el diferent funcionament dels adverbis segons la classe i la posició.

En la segona part, entra en joc l'observació de les necessitats comunicatives que fonamenten l'alteració de l'ordre bàsic. Sobresurten per la seva claredat i concisió l'explicació del paper dels elements de polaritat negativa en la inversió (2.1.1) i de la variació interlingüística en la posició de les paraules interrogatives (2.1.2). No es fa esment, tanmateix, de la pesantor dels constituents com a condicionant de la seva posició final en l'oració.

No és fins al darrer capítol que s'introdueixen nocions d'estructura informativa, aplicables als apartats precedents sense perdre de vista —adverteix l'autor— que cal evitar la confusió entre els conceptes informatius i la seva realització en cada llengua

(per mitjà de la combinació de mecanismes morfològics, sintàctics, lèxics, prosòdics, etc., en cada cas). A aquest efecte, s'acompanya els diversos tipus de focus i tema de comparacions interlingüístiques. Paral·lelament, es descriuen les construccions sintàctiques amb què es manifesta cada concepte informatiu aportant contextos i comparant-ne la productivitat entre llengües.

Per bé que l'exhaustivitat i el valor pedagògic són dues fites lloablement assolides en l'obra (més encara tenint-ne en compte la brevetat), els lectors hi poden trobar a faltar una definició específica de *contrast*, una noció divergent en la bibliografia i codificada diferentment en cada llengua. Valdria la pena fer explícit si s'entén *només* com una modificació correctiva o additiva d'una proposició anterior (en el sentit de tots els exemples sobre el contrast: 103-105, 127-129 i 133), o bé *també* com una comparació d'alternatives (en el sentit del mateix títol del llibre; una definició compartida per autors com Büring (2016: 64-65) o Hengeveld & Mackenzie (2008: 96).

Clouen el llibre dos apartats suplementaris d'exercicis pràctics i bibliografia comentada, l'interès dels quals no és merament acadèmic. Si ens fixem en la mena d'activitats proposades, veurem que periodistes, traductors i assessors lingüístics també en poden treure profit.

El nou llibre de Xavier Villalba és una font de recursos per enriquir la nostra consciència metalingüística, és a dir, per llegir i escriure amb més cura i seguretat.

PAU FRANCESCH SABATÉ
Universitat de Barcelona
paufrancesch@ub.edu
ORCID 0000-0001-5716-8902

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- BÜRING, Daniel (2016) «Contrastive (Topic)», dins Caroline Féry & Sinichiro Ishihara (eds.), *The Oxford Handbook of Information Structure*, Oxford, Oxford University Press, p. 64-85.
- HENGEVELD, Kees & J. Lachlan MACKENZIE (2008), *Functional Discourse Grammar. A typologically-based theory of language structure*, Oxford, Oxford University Press.